

SUOMEN AKATEMIA

RAHOITUKSEN YLEISET EHDOT JA OHJEET 2015–2016 PÄIVITETTY 16.3.2016

Päätös 16.3.2016

Näitä Suomen Akatemian rahoituspäätösten yleisiä ehtoja sovelletaan
1.9.2015–31.8.2016 toteutettavissa hauissa ja niiden perusteella tehtävissä rahoituspäätöksissä.
AKA/5/02.04.10/2015

Akatemiahankkeet, akatemiaohjelmat, akatemiaprofessorin ja akatemiatutkijan tehtävä ja tutkimusmäärärahat, huippuyksikköohjelmat, kliininen tutkija, liikkuvuus Suomesta ja Suomeen, strategisen tutkimuksen rahoitus, kärkihankerahoitus, tutkijatohtorin tehtävä, tutkimusinfrastruktuurien rahoitus, yliopistojen profiloitumisen vahvistaminen

SISÄLLYSLUETTELO

1. SOVELTAMISALA	4
1.1 Ehtojen ja ohjeitten soveltamisala	4
1.2 Rahoituspäätöksen vastaanottaminen ja vahvistaminen	5
2. KOKONAISKUSTANNUSMALLIN SOVELTAMINEN AKATEMIAN TUTKIMUSRAHOITUKSESSA.....	6
2.1 Rahoitusosuus	6
2.2 Poikkeuksia kokonaiskustannusmallin soveltamiseen	7
3. RAHOITUSSUUNNITELMASTA POIKKEAMINEN.....	7
3.1 Jos myönnetyn määrärahan vuosieriä halutaan muuttaa	7
3.2 Konsortion osahankkeiden rahoitusosuuksien muutos.....	8
4. RAHOITUKSEN MAKSAMINEN.....	8
4.1 Ennakot	8
4.2 Maksatuspyynnöt	9
4.3 Maksatuspyynnöt verkkoasioinnin kautta	10
5. RAHOITUKSEN KÄYTTÖ.....	10
5.1 Yleisperiaatteet	10
5.2 Hankkeen perusedellytykset.....	11
5.3 Akatemian rahoituksella katettavat tutkimushankkeen kustannukset.....	11
5.3.1 Henkilösivukustannukset	12
5.3.2 Yleiskustannukset	12
5.3.3 Tehollisen työajan kerroin	13
5.3.4 Hankkeessa työskentelevien tutkijoiden liikkuvuudesta aiheutuvat kustannukset.....	13
5.3.5 Ulkomaisen tutkijan tutkimusvierailusta ja tutkimustyöstä Suomessa aiheutuvat kustannukset	14
5.4 Kahdenvälisiin sopimuksiin perustuva tutkijoiden kansainvälinen liikkuvuus.....	14
5.5 Kliininen tutkija	15
5.6 Strategisen tutkimuksen neuvoston vastinrahoitus Horisontti 2020 -ohjelmaan	15
5.7 Kärkihankerahoitus.....	15
6. HENKILÖSTÖN PALKKAUS	16
6.1 Akatemiaprofessorin ja akatemiaturkijan tehtävä	16
6.2 Tutkijatohtorin tehtävä.....	17
6.3 Vastuullisen johtajan palkkakustannukset.....	17
6.4 Palkatun henkilöstön opetusmäärä.....	18
7. AKATEMIAN RAHOITUKSELLA SUORITETTAVAT HANKINNAT.....	18

7.1 Käyttöomaisuuden hallinta.....	18
7.2 Avustuksella katettu hankintameno.....	19
8. TUTKIMUSRAHOITUSPÄÄTÖKSEN MUUTTAMINEN.....	19
9. RAHOITUKSEN KÄYTÖN VALVONTA SEKÄ RAHOITUKSEN KESKEYTTÄMINEN JA TAKAISINPERINTÄ...	20
10. IMMATERIAALIOIKEUDET ELI HENKISEN OMAISUUDEN LAINSUOJA.....	21
10.1. Yhteistyö yritysten kanssa.....	22
11. AVOIN TIEDE	22
11.1 Avoin julkaiseminen.....	23
11.2 Aineistojen avaaminen	23
12. TUTKIMUSETIIKKA.....	24
13. RAPORTOINTI.....	24
13.1 Tieteellinen tutkimusraportti.....	24
Kärkihankerahoituksen raportoinnista Akatemia ohjeistaa erikseen.	25
13.2 Tilintarkastuskertomus	25
14. ERÄITÄ TUTKIMUSRAHOITUKSEEN SOVELLETTAVIA SÄÄDÖKSIÄ.....	25
LIITE 1: Muutokset rahoituspäätöksiin.....	27
(1) Uuden rahoituspäätöksen vuosierien muuttaminen.....	27
(2) Rahoituskauden pidentäminen	27
(3) Lisämääräraha (eli kompensatio).....	28
(4) Suorituspaikan vaihtaminen.....	29
(5) Tutkimusmäärärahasta luopuminen kokonaan.....	30
(6) Tutkimusmäärärahasta luopuminen kesken rahoituskauden.....	31
(7) Vastuullisen johtajan vaihtaminen	31
(8) Päätöksen ehtojen tai käyttötarkoituksen muuttaminen tai tutkimussuunnitelman tai toimintasuunnitelman olennaiset muutokset.....	32
(9) Konsortion osahankkeiden rahoitusosuuksien muutos (alustava ohjeistus).....	33

1. SOVELTAMISALA

1.1 Ehtojen ja ohjeitten soveltamisala

Tämä asiakirja sisältää sekä ehtoja että ohjeita. Näitä Suomen Akatemian (jäljempänä Akatemia) rahoituksen käytön yleisiä ehtoja ja ohjeita sovelletaan 1.9.2015–31.8.2016 toteutettavissa hauis- ja niiden perusteella tehtävissä rahoituspäätöksissä. Suomenkielisen ja käännösversio ollessa keskenään ristiriidassa, suomenkielinen teksti on aina ensisijainen. Ehtoja ja ohjeita sovelletaan seuraaviin rahoitusmuotoihin ja rahoitukseen:

- akatemiahankkeet
- akatemiaohjelmat
- akatemiaprofessorin tehtävä
- akatemiaprofessorin tutkimuskulut
- akatemiatutkijan tehtävä
- akatemiatutkijan tutkimuskulut
- huippuyksikköohjelmat
- kahdenvälisiin sopimuksiin perustuva tutkijoiden kansainvälinen liikkuvuus (Suomesta ja Suomeen)
- kliininen tutkija
- kärkihankerahoitus
- strategisen tutkimuksen rahoitus
- tutkijatohtorin tehtävä
- tutkimusinfrastruktuurien rahoitus
- yliopistojen profiloitumisen vahvistaminen

Akatemian rahoituksen käytössä, maksamisessa ja siihen liittyvässä valvonnassa noudatetaan valtionavustuslakia (688/2001), näitä ehtoja ja ohjeita sekä päätöksen mahdollisia erityisehtoja. Akatemian tutkimusrahoitus myönnetään määräajaksi. Akatemian rahoitusehdot ovat samat riippumatta siitä, onko kysymyksessä valtion organisaatio tai valtionavustuksen saaja.

Näitä ehtoja ja ohjeita sovelletaan kun rahoituksen saajana on tutkimusorganisaatio tai apurahan saaja. Akatemian rahoituspäätösten yleiset ehdot ja ohjeet koskevat sekä tutkimuksen vastuullista johtajaa että tutkimuksen suorituspaikkaa (tutkimusorganisaatiota).

Akatemian rahoitusta ei voi käyttää taloudelliseen toimintaan. Taloudelliseksi toiminnaksi katsotaan kaikki toiminta, jossa tavaroita tai palveluja tarjotaan markkinoilla, riippumatta siitä tavoitellaanko tai syntykö toiminnasta tuottoa. Kun yhteisö harjoittaa myös taloudellista toimintaa, tällaisen taloudellisen toiminnan rahoituksesta, kustannuksista ja tuloista on pidettävä erillistä kirjanpitoa.

Akatemia voi rahoittaa tutkimusinfrastruktuuria, jota käytetään ei-taloudelliseen toimintaan. Jos tutkimusinfrastruktuuria käytetään myös taloudelliseen toimintaan, tutkimusinfrastruktuurin taloudellinen käyttö saa olla ainoastaan liitännäistoimintaa. Liitännäistoiminta on toimintaa, joka liittyy suoraan tutkimusinfrastruktuurin toimintaan ja on sen kannalta välttämätöntä tai joka liittyy kiinteästi sen pääasialliseen muuhun kuin taloudelliseen käyttöön. Taloudellisen toiminnan osalta liitännäistoiminnan vuotuinen kapasiteetti ei saa ylittää 20 prosenttia infrastruktuurin vuotuisesta kokonaiskapasiteetista. Jos liitännäistoiminnan vuotuinen kapasiteetti ylittää 20 prosenttia, on ylityksestä ilmoitettava mahdollisimman pian Akatemiaan.

Tutkimusorganisaatiolla tarkoitetaan sellaista yhteisöä (kuten korkeakoulut tai tutkimuslaitokset, teknologiansiirtoelimet, innovaatioiden välittäjät, tutkimussuuntautuneet fyysiset tai virtuaaliset yhteistyöyhteisöt) sen oikeusasemasta (julkis- tai yksityisoikeudellinen) tai rahoitustavasta riippumatta, jonka päätavoitteena on harjoittaa riippumattomasti perustutkimusta, teollista tutkimusta tai kokeellista kehittämistä tai levittää tällaisen toiminnan tuloksia laajasti koulutuksen, julkaisujen tai tiedonsiirron kautta. Kun tällainen yhteisö harjoittaa myös taloudellista toimintaa, tällaisen taloudellisen toiminnan rahoituksesta, kustannuksista ja tuloista on pidettävä erillistä kirjanpitoa. Tällaisessa yhteisössä ratkaisevaa vaikutusvaltaa esimerkiksi osakkaana tai jäsenenä käyttävillä yrityksillä ei saa olla etuoikeutta sen saavuttamiin tuloksiin.

Tutkimusinfrastruktuurilla tarkoitetaan laitteistoja, resursseja ja liitännäisiä palveluja, joita tiedeyhteisö käyttää tutkimuksen tekemiseen eri aloilla, ja sen piiriin kuuluvat tieteelliset välineistöt tai välinekokonaisuudet, tietopohjaiset resurssit, kuten kokoelmat, arkistot, jäsenelty tieteellinen tieto, tieto- ja viestintäteknologiaan perustuvat infrastruktuurit, kuten grid-verkot, tietojenkäsittelylaitteet, ohjelmistot ja viestintävälineet tai muut tutkimuksessa tarvittavat luonteeltaan ainutkertaiset välineet. Tällaiset tutkimusinfrastruktuurit voivat sijaita yhdessä paikassa tai hajautettuna (järjestettynä resurssien verkostona).

1.2 Rahoituspäätöksen vastaanottaminen ja vahvistaminen

Hakija saa ilmoituksen rahoituspäätöksestä siihen **sähköpostiosoitteeseen, jonka hän on tallentanut Akatemian verkkoasiointiin**. Hakija voi verkkoasioinnissa lukea rahoituspäätöksensä ja siihen liittyvät ehdot ja ohjeet.

Hankkeen vastuullisen johtajan suorituspaikka vastaanottaa ja hallinnoi Akatemian myöntämän rahoituksen. Jotta rahoitusta voidaan maksaa, on vastuullisen johtajan ensin ja tämän jälkeen suorituspaikan vahvistettava rahoituksen vastaanottaminen. Vahvistus on tehtävä Akatemian verkkoasioinnissa **kuuden viikon kuluessa päätöspäivästä, ellei päätösilmoituksen erityisehdoissa mainita toisin**. Vahvistaminen tarkoittaa sitä, että vastuullinen johtaja ja tutkimuksen suorituspaikka hyväksyvät rahoituspäätöksen sisällön kokonaisuudessaan ja sitoutuvat noudattamaan Akatemian asettamia rahoituksen käyttöön liittyviä ehtoja. **Jos vastuullinen johtaja hakee muutosta rahoit-**

tuspäätöksen vuosieriin (katso luku 3), tehdään se ennen rahoituksen vastaanottamisen hyväksymistä.

Tutkimuksen huippuyksiköiden suorituspaikkojen sitoumukset toimitetaan erikseen ilmoitettavalla tavalla.

Kahdenvälisiin sopimuksiin perustuvia tutkijoiden kansainvälisiä liikkuvuusapurahoja (Suomesta ja Suomeen) ei tarvitse vahvistaa vastaanotetuksi.

2. KOKONAISKUSTANNUSMALLIN SOVELTAMINEN AKATEMIAN TUTKIMUSRAHOITUKSESSA

Akatemian tutkimusrahoituspäätösten valmistelussa, päätöksenteossa ja toimeenpanossa sovelletaan pääsääntöisesti kokonaiskustannusmallia. Poikkeukset tästä pääsäännöstä on mainittu kyseisen rahoituksen kohdalla.

Akatemian tutkimusrahoitus on luonteeltaan yhteisrahoitteista toimintaa, jossa rahoitettavan hankkeen kustannuksista vastaa aina vähintään kaksi osapuolta. Rahoitusta haettaessa yliopistot, tutkimuslaitokset ja muut tutkimusorganisaatiot sitoutuvat yhteisrahoitteiseen toimintaan omalla rahoitusosuudellaan.

2.1 Rahoitusosuus

Kokonaiskustannusmallia sovellettaessa Akatemian rahoitusosuus on yleensä enintään 70 prosenttia hankkeen kokonaiskustannuksista. Akatemian rahoitusosuus (prosentti) ilmoitetaan tutkijalle päätösilmoituksen kohdassa Laskentaperusteet > HANKKEEN RAHOITUS > Akatemian rahoitus.

Rahoitusmuodoissa strategisen tutkimuksen rahoitus, yliopistojen profiloitumisen vahvistaminen ja kärkihankerahoitus Akatemian rahoitusosuus on täysimääräinen eli 100 prosenttia hankkeen kokonaiskustannuksista. Suorituspaikalta ei edellytetä omarahoitusosuutta.

Rahoitusosuutta sovelletaan yhtäläisesti hankkeen kaikkiin kustannuksiin eli sekä välittömiin että välillisiin kustannuksiin. Akatemian rahoitusosuus (%) on mainittu päätösilmoituksen Laskentaperusteet/HANKKEEN RAHOITUS - taulukon viimeinen sarake kohta **Yhteensä**. Välillisiä kustannuksia ovat hankkeen yleiskustannukset (katso 5.3.2). Akatemian rahoitusosuus on sama jokaisessa maksatuspyynnössä ja joka vuosi koko rahoituskauden ajan.

2.2 Poikkeuksia kokonaiskustannusmallin soveltamiseen

Akatemiaprofessorin ja akatemiaturkijan tehtävien palkkojen kustannuslaskentaan sovelletaan lisäkustannusmallia ja 12,5 prosentin yleiskustannusosuutta. Jos henkilöille on myönnetty tehtävään liittyvää tutkimuskulurahoitusta, tähän rahoitukseen sovelletaan kuitenkin kokonaiskustannusmallia.

Kokonaiskustannusmallia ei myöskään sovelleta kahdenvälisiin sopimuksiin perustuvaan tutkijoiden kansainväliseen liikkuvuuteen (Suomesta ja Suomeen), ja lisäkustannusmallin mukaan tehtyjen rahoituspäätösten mahdollisiin jatko- ja lisämäärärahopäätöksiin.

Kokonaiskustannusmallista voidaan poiketa myös yhteisrahoitteisissa kansainvälisissä hauissa, joissa rahoittajat ovat päättäneet tutkimushankkeiden rahoituksen ja taloushallinnon menettelytapojen periaatteista.

3. RAHOITUSSUUNNITELMASTA POIKKEAMINEN

Akatemian rahoituspäätöksessä voidaan rahoituksen kokonaissumman lisäksi ilmoittaa hankkeen vuosierät ja menolajit. Jos Akatemian myöntämän rahoituksen määrä on pienempi kuin haettu rahoitus, on päätöksessä leikattu sekä Akatemian rahoituksen osuutta että suorituspaikan omarahoitusosuutta samassa suhteessa.

3.1 Jos myönnetyn määrärahan vuosieriä halutaan muuttaa

Päätöksestä ilmoitetusta vuosierästä voi kunakin vuonna poiketa korkeintaan 15 prosenttia.

Päätöksessä ilmoitetun kustannusarvion menolajit ovat ohjeellisia ja niistä poikkeaminen on sallittua, vain mikäli se tukee esitetyn tutkimussuunnitelman toteuttamista. Merkittävissä poikkeamisissa on syytä olla yhteydessä sähköpostitse Akatemiaan joko päätöksen esittelijään tai hankkeen hallinnoinnista vastaavaan. Akatemia vahvistaa tiedon vastaanottamisesta sähköpostitse.

Jos tutkimushankkeen vastuullinen johtaja ei voi sitoutua Akatemian tekemään rahoituspäätöksen vuosieräjakoon ottaen huomioon 15 prosentin liukuman, tekee hän Akatemialle ehdotuksen tutkimusrahoituksen uusiksi vuosieriksi jättämällä muutoshakemuksen Akatemian verkkoasiointissa kohdassa Omat hakemukset > Päätetyt > Tee muutoshakemus> Kustannusarvion muuttaminen. Muutoshakemus sisältää perustelut haetulle muutokselle ja uuden kustannusarvion hankkeelle. Muutosehdotus ei saa ylittää Akatemian hankkeelle myöntämää kokonaissummaa. Kustannusarvion muutoshakemus on tehtävä **kuuden viikon kuluessa päätöksestä**, ellei päätöksen erityisehdossa mainita toisin. Tässä kappaleessa mainittu ei koske *kärkihankerahoitusta ja yliopistojen profiloitumisen vahvistamista*.

Tarkempi ohjeistus on liitteessä 1.

3.2 Konsortion osahankkeiden rahoitusosuuksien muutos

Tietyissä rahoitusmuodoissa (tutkimuksen huippuyksikköohjelma, akatemiaohjelmat, tutkimusinfrastruktuurit sekä strategisen tutkimuksen neuvoston ohjelmat) konsortioiden osahankkeiden keskinäisen rahoitussuunnitelman muuttamiseen voi hakea muutosta konsortiohankkeen ollessa käynnissä.

Muutosehdotus ei saa ylittää Akatemian hankkeelle myöntämää kokonaissummaa eli konsortion kokonaisrahoitus ei kuitenkaan saa tällöin muuttua.

Alustava ohjeistus on liitteessä 1.

4. RAHOITUKSEN MAKSAMINEN

Jotta rahoitusta voidaan maksaa, vastuullisen johtajan ja suorituspaikan on vahvistettava rahoituksen vastaanottaminen (katso kohta 1.2). Akatemia soveltaa kaikkiin rahoitusta saaviin suorituspaikkoihin laskutukseen perustuvaa maksatusmenettelyä. Suorituspaikka vastaa ennakoista ja maksatuspyynnöistä. Taloudenpidossa noudatetaan hyvää hallintoa. Akatemia vastaanottaa rahoituspäätöksiä koskevia ennakkojen maksatuspyyntöjä ja maksatuspyyntöjä verkkolaskuina tai ne voi tehdä myös Akatemian verkkoasioinnin kautta.

4.1 Ennakot

Valtionavustuslain 12 § mukaan valtionavustuksesta voidaan maksaa ennakkoa, jos se on valtionavustuksen käytön kannalta perusteltua sekä sen käytön valvonnan kannalta tarkoituksenmukaista. Ennakon maksaminen on perusteltua silloin, kun avustettavan hankkeen tai toiminnan käynnistäminen tai toteuttaminen valtionavustuspäätöksessä tarkoitettussa aikataulussa ja laajuudessa vaatii, että avustuksen saaja saa valtionapuviranomaiselta toimintaan tai hankkeeseen rahoitusta.

Suomalaiset yliopistot ja ammattikorkeakoulut voivat esittää kirjallisesti (hankekohtaisen) perustelun hakea Akatemialta ennakkoa. Akatemia ei maksa ennakkoa yrityksille. Ennakko on kertaluonteinen, ja sen suuruus on 10 prosenttia Akatemian myöntämästä rahoitusosuudesta. Ennakon vähimmäismäärä on 7 500 euroa. Ennakkoa ei makseta liikkuvuusapurahoista, tutkimusinfrastruktuurien rahoituksesta eikä yliopistojen profiloitumisen vahvistamisen rahoituksesta.

Ennakkoa voi hakea perustellusta syystä ja se maksetaan aina hankkeen alkamisvuonna. Vuoden alussa alkaville hankkeille voidaan hakea ennakkoa kaudelle 1.1.–31.12. viimeistään 20.2. Kesken vuotta alkaneille hankkeille voidaan hakea ennakkoa viimeistään 20.11. Haettaessa ennakkoa keskellä vuotta, on alkavien hankkeiden maksatuskauden ja rahoituskauden alkamispäivämäärien

oltava samat. Jos hanke alkaa esimerkiksi 1.4, merkitään ennakkomaksatuspyynnön kaudeksi 1.4.–31.12.

Päätyvien hankkeiden ennakot tulee palauttaa Akatemiaan ennen viimeistä maksatuspyyntöä toimittamalla hyvitystä koskeva ennakkohyvityslasku tai merkitsemällä maksettu ennakko hankkeen tuloksi viimeisen maksatuspyynnön tiliselvitykseen. Akatemia suosittelee ennakon kuittamista viimeisen maksatuspyynnön tiliselvityksessä hankkeen päättyessä. Ennakkohyvityksen kauden tulee olla sama kuin ennakkomaksatuspyynnön kauden. Valitse Verkkoasioinnin Maksatuspyynnössä kohdassa Laskun tyyppi> Ennakkohyvityslasku.

4.2 Maksatuspyynnöt

Tutkimushankkeiden maksatuspyynnöt toimitetaan Akatemiaan neljän kuukauden laskutusjaksoissa: tammikuu-huhtikuu, toukokuu-elokuu ja syyskuu-joulukuu. Maksatuspyynnöt toimitetaan verkkolaskuina tai Akatemian verkkoasioinnin kautta viimeistään 20.5., 20.9. ja 20.1. tai näitä päivämääriä seuraavaan arkipäivään mennessä. Akatemian rahoitusosuus on sama jokaisessa maksatuspyynnössä ja joka vuosi koko rahoituskauden ajan.

Maksatuspyyntöön liittyvän raportoinnin lähtökohtana toimii työajan seuranta ja liikekirjanpitoon perustuva projektkirjanpito. Tämän lisäksi hankkeille kirjattavat laskennalliset yleiskustannukset sekä henkilösivukustannukset johdetaan yhteisön kustannuslaskennasta. Laskennallisista kustannuseristä suorituspaikka sitoutuu toimittamaan erilliset suorituspaikan (tutkimusorganisaation) tilinpäätökseen perustuvat selvitykset tiedoksi vuosittain Akatemian kirjaamoon. Selvityksessä tulee olla tieto henkilösivukulu - ja yleiskustannuskertoimista sekä tehollisen työajan kerroin. Jos rahoituksen saaja ei pysty luotettavasti laskemaan tai ei muusta syystä esitä kirjanpidosta johdettua kerrointa, Akatemia hyväksyy henkilösivukulukertoimen (hsk), joka on suuruudeltaan enintään 50 prosenttia hankkeen tehollisen työajan palkoista.

Jos rahoituksen saaja ei pysty luotettavasti laskemaan tai ei muusta syystä esitä kirjanpidontiedoistaan johdettua kerrointa, Akatemia hyväksyy yleiskustannuskertoimen (YK), joka on suuruudeltaan enintään 20 prosenttia hankkeen tehollisen työajan palkkojen ja henkilösivukustannusten yhteismäärästä.

Rahoituspäätöksessä hyväksytyä henkilösivukerrointa ja yleiskustannuskerrointa suorituspaikka käyttää koko rahoituskauden ajan. Lisäkustannusmallin mukaisiin rahoituspäätöksiin sovelletaan niihin sisältyvää 12,5 prosentin yleiskustannuskerrointa.

Akatemia pyytää kokonaiskustannusmallin mukaisten hankkeiden kustannuslajeista kokonaistoteutumätiedot hankkeen alusta alkaen ja kyseisen maksatuskauden toteutumätiedot. Akatemian rahoitusosuudesta ilmoitetaan vastaavat tiedot. Akatemian rahoitusosuuden laskentaperusteena käytetään päätöksen mukaista Akatemian rahoitusprosenttia. Maksatuspyyntö sisältää henkilötööraportoinnin.

4.3 Maksatuspyynnöt verkkoasioinnin kautta

Maksatuspyyntöjen lähettäminen verkkolaskuina suorituspaikan omasta laskutusjärjestelmästä soveltuu vain suurempien massojen lähettämiseen organisaatioille, joilla on esimerkiksi yli 10 rahoitettavaa hanketta.

Akatemian verkkoasioinnin kautta voi myös kirjautua laatimaan yksittäistä verkkolaskua, joka sisältää tiliselvityksen ja henkilötyöerittelyn. Menettely soveltuu parhaiten organisaatioille, joilla on esimerkiksi 1-5 rahoitettavaa hanketta. Akatemian verkkoasiointiin voi kirjautua kohdasta www.aka.fi >Kirjautu verkkoasiointiin> Maksatus. Akatemian kirjaamo antaa tarvittavan laskutus-oikeuden suorituspaikalle pyynnöstä. Jos suorituspaikka ei ole aiemmin saanut rahoitusta Akatemiasta, on suositeltavaa olla yhteydessä Akatemian talousyksikön rahoitussihteerin lisätietojen saamiseksi.

5. RAHOITUKSEN KÄYTTÖ

5.1 Yleisperiaatteet

Akatemian myöntämää tutkimusrahoitusta saa käyttää ainoastaan rahoituspäätöksen mukaiseen tarkoitukseen. Mikäli Akatemia on päätöksessään asettanut myönnölle erityisehdon, sitä on noudatettava.

Jos Akatemian rahoittama tutkimusorganisaatio tai tutkimusinfrastruktuuri harjoittaa myös taloudellista toimintaa, tällaisen taloudellisen toiminnan rahoituksesta, kustannuksista ja tuloista on pidettävä erillistä kirjanpitoa. Jos taloudellisen toiminnan osuuden eli liitännäistoiminnan vuotuisen kapasiteetti ylittää 20 prosenttia, on ylityksestä ilmoitettava mahdollisimman pian Akatemiaan.

Rahoitus myönnetään kokonaissummana, jota ei saa ylittää. Rahoitusta voidaan käyttää vain rahoituskauden aikana syntyneisiin menoihin. Vastuullinen johtaja sekä tutkimuksen suorituspaikka vastaavat siitä, että rahoitus käytetään noudattaen päätöstä, näitä yleisiä ehtoja ja ohjeita sekä muita säännöksiä ja määräyksiä (katso luku 14).

Huippuyksikkö- ja tutkimusinfrastruktuurirahoituksessa sekä strategisen tutkimuksen rahoituksessa Akatemian rahoitus voidaan tietyin edellytyksin siirtää hallinnoitavaksi myös muuhun suorituspaikkaan. Vastuullisen johtajan suorituspaikka vastaanottaa Akatemian myöntämän rahoituksen. Rahoitusta voidaan siirtää hallinnoitavaksi niille suorituspaikoille, jotka ovat mainittuna hakemuksessa, ellei Akatemian rahoituspäätöksessä todeta toisin. Valtionavustuslain 7 §:n nojalla vastuullisen johtajan suorituspaikan on tehtävä sopimus valtionavustuksen käytöstä, käytön valvonnasta ja niiden ehdoista muiden Akatemian rahoitusta saavien suorituspaikkojen kanssa. Vastuullisen joh-

tajan suorituspaikka vastaa rahoituksen käytöstä täysimääräisesti, vaikka rahoitusta olisi siirretty käytettäväksi muussa suorituspaikassa.

5.2 Hankkeen perusedellytykset

Akatemia rahoittaa tutkimushankkeita vain silloin, kun tutkimuksen suorituspaikka takaa tutkimushankkeen toteuttamisen perusedellytykset. Nämä määräytyvät tutkimuksen luonteen perusteella, mutta tavanomaiset perusedellytykset ovat samat kuin laitoksen muilla tutkijoilla eli esimerkiksi työskentely- ja laboratoriotilat, laitteet (ml. tietohallinto), tietoliikenne-, puhelin-, posti-, kopiointi- ja kirjastopalvelujen käyttömahdollisuus.

5.3 Akatemian rahoituksella katettavat tutkimushankkeen kustannukset

Akatemian rahoituksella voidaan kattaa sekä tutkimushankkeen välittömiä kustannuksia (esim. palkat) että välillisiä kustannuksia (esim. toimitilakustannukset). Kaikkia kustannuksia katetaan samalla päätöksessä mainitulla prosenttiosuudella. Tutkimushankkeita ovat mm. akatemiahankkeet, suunnatut akatemiahankkeet, akatemiaohjelmat, huippuyksiköt, kärkihankerahoitus, strategisen tutkimuksen rahoitus, tutkijatehtäviin liittyvät tutkimusmäärärahat ja yliopistojen profiloitumisen vahvistaminen. Tutkijatehtävien palkkausrahoituksen käyttö on ohjeistettu jäljempänä.

Akatemian myöntämää tutkimusmäärärahaa saa käyttää tutkimushankkeen tutkimussuunnitelmaan tai toimintasuunnitelmaan (yliopistojen profiloitumisen vahvistaminen) liittyviin kuluihin kuten

- palkkoihin ja palkkioihin sekä henkilösivukuluihin (katso 5.3.1)
- yleiskustannuksiin (katso 5.3.2)
- matkakustannuksiin
- hankkeessa työskentelevien tutkijoiden liikkuvuudesta aiheutuviin kustannuksiin (katso 5.3.4)
- kotimaiseen ja kansainväliseen yhteistyöhön
- palvelujen ostoihin
- strategisen tutkimuksen hankkeen vuorovaikutussuunnitelman toteuttamiseen
- kansainvälisten hankkeiden valmisteluun
- hankkeen tutkimusyhteistyöhön liittyviin kokouksiin
- laitekuluihin
- julkaisutoiminnasta koituviin kuluihin, erityisesti tiedon avoimen saatavuuden edistämistä aiheuttavat kultaisen tien julkaisumaksut (open access)
- ulkomaisen tutkijan tutkimusvierailusta tai tutkimustyöstä Suomessa aiheutuviin kustannuksiin (katso 5.3.4)

Mikäli Akatemia edellyttää tilintarkastusraporttia hankkeesta, voidaan tilintarkastuskustannukset hyväksyä hankkeen kuluista, vaikka ne syntyisivät hankkeen rahoituskauden jo päätyttyä.

Myös arvonlisävero maksetaan myönnetyllä määrärahalla. Tämän edellytyksenä on, että arvonlisävero jää avustuksen saajan lopullisesti maksettavaksi eikä tämä voi vähentää sitä tilinpidossaan. Ellei arvonlisävero syystä tai toisesta jää tutkimusorganisaation lopulliseksi kustannukseksi, sitä ei voi myöskään sisällyttää Akatemian rahoittaman tutkimushankkeen kustannuksiin. Akatemian rahoituksella ei ole sallittua ylikompensoida avustuksen saajaa maksamalla kustannuksia, jotka eivät jää tämän vastattavaksi.

5.3.1 Henkilösivukustannukset

Henkilösivukustannukset kohdistetaan hankkeelle henkilösivukustannuskertoimen (hsk-kerroin) avulla. Yleensä henkilösivukustannuskertoimena käytetään prosenttiosuutta hankkeelle kohdistettujen välittömien palkkojen määrästä. Henkilösivukustannuskertoimella katettavia kustannuksia ovat ainakin

- palkallisista poissaoloista kertyneet palkat
- lomarahat
- sosiaaliturvamaksut
- eläkemaksut
- tapaturma- ja työttömyysvakuutusmaksut
- muut vastaavat työnantajamaksut sekä näiden maksujen palautukset.

Henkilösivukustannuskertoimeen on voitu sisällyttää myös sellaisia muita henkilöstöstä aiheutuvia kustannuseriä (kuten työterveyshuolto), siltä osin kun niitä ei ole sisällytetty yleiskustannuksiin.

5.3.2 Yleiskustannukset

Yleiskustannuksilla tarkoitetaan sellaisia hankkeelle kuuluvia kustannuksia, joita ei kohdisteta hankkeelle suoraan. Yleiskustannusten kohdistaminen tehdään välillisesti, suorituspaikassa sovitujen aiheuttamisperiaatetta noudattavien jakoperusteiden avulla. Hankkeen kustannusten jaotellussa välittömiin ja välillisiin kustannuksiin tulee noudattaa suorituspaikassa yleisesti käytettäviä periaatteita.

Yleiskustannukset kohdistetaan hankkeelle yleiskustannuskertoimen (yk-kerroin) avulla. Yleensä yleiskustannuskertoimena käytetään prosenttiosuutta hankkeelle kohdistettujen tehollisen työajan palkkojen ja henkilösivukustannusten yhteismäärästä.

Yleiskustannuskertoimella katettavia hankkeen kustannuksia voivat olla muun muassa hallinnon palveluista, koneiden ja laitteiden tukikelpoisista poistoista sekä tilojen käytöstä aiheutuneet kustannukset siltä osin, kun niitä ei käsitellä yleisten laskentaperiaatteiden mukaan välittöminä kustannuksina.

5.3.3 Tehollisen työajan kerroin

Tehollisella työajalla tarkoitetaan laskentakohteelle kohdistettua tehollista (eli tehtyä) työaikaa, joka ei sisällä palkallisia tai muita poissaoloja. Projektin välittöminä kustannuksina hyväksytään henkilön projektille tekemää tehollista työaikaa vastaava osuus henkilön palkasta. Akatemian budjetointimallissa voidaan käyttää tehollisen työajan kerrointa 1.0, jolloin työaika budjetoidaan vain tehollista työaikaa vastaavana määränä kuukausia.

5.3.4 Hankkeessa työskentelevien tutkijoiden liikkuvuudesta aiheutuvat kustannukset

Akatemian päätöksissä (ml. tutkijatehtävät) voi olla myönnettynä liikkuvuuskorvausta, joka on mainittu päätöksessä kohdassa ”muut kustannukset”. Akatemian käyttämä mitoitusohje liikkuvuuskorvaukselle on

- perheettömälle tutkijalle 1050 euroa kuukaudessa ja
- perheelliselle tutkijalle, jolla on huollettavia, 1500 euroa kuukaudessa.

Perheen matkakulut voidaan maksaa, kun yhtäjaksoinen liikkuvuuskausi on vähintään 6 kuukautta ja siihen on myönnetty rahoitusta.

Liikkuvuuskorvauksella voidaan kattaa tutkijan ulkomailla työskentelystä aiheutuvia ylimääräisiä kustannuksia. Liikkuvuudesta aiheutuvat kustannukset maksetaan suorituspaikan käytäntöjen mukaan ja rahoituksen saajan on oltava yhteydessä suorituspaikan henkilöstö- ja taloushallintoon. Mikäli suorituspaikka maksaa liikkuvuuskorvauksen verollisena korvauksena, siitä pidätetään henkilösivukulut.

Mikäli suorituspaikka päättää maksaa liikkuvuuskorvauksen apurahana, on suorituspaikan selvítettävä apurahan maksamiseen liittyvät mahdolliset veroseuraamukset verohallinnolta ennen apurahapäätöksen tekemistä. Akatemia ei vastaa apurahan maksamisesta aiheutuvista veroseuraamuksista. Sekä apurahansaajalla että apurahan myöntäjällä on velvollisuus välittömästi rahoituspäätöksen saatuaan ilmoittaa apurahasta Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle www.mela.fi. Apurahan saajalla on velvollisuus ottaa itselleen lain mukainen vakuutusturva.

5.3.5 Ulkomaisen tutkijan tutkimusvierailusta ja tutkimustyöstä Suomessa aiheutuvat kustannukset

Muualta kuin EU-maasta kotoisin olevan ulkomaisen tutkijan lyhytaikaisissa tutkimusvierailuissa suositeltava mitoitushje apurahalle majoituskorvauksineen on 80 – 186 euroa/vrk (sisältää 39 euron henkilökohtaisen apurahan ja enimmillään 147 euron majoituskulut).

Muualta kuin EU-maasta kotoisin olevalle ulkomaiselle tutkijalle voidaan maksaa apuraha korkeintaan vuoden mittaiseen tutkimustyöhön Suomessa. Suositeltava mitoitushje apurahalle yli kuukauden kestäville vierailuilla majoituskorvauksineen on

- maisterille (tai vastaava taso) 1600 – 1800 euroa/kk,
- tohtorille (tai vastaava taso) 1800 – 2500 euroa/kk ja
- professorille 2500 – 4100 euroa/kk.

E erityisen korkeatasoiselle vierailevalle professorille voidaan maksaa myös tässä ilmoitettua suurempaa apuraha.

Apurahojen mitoituksessa on otettu huomioon apurahansaajan tarve järjestää eläke-, tapaturma- ja henkivakuutusturvansa.

5.4 Kahdenvälisiin sopimukseen perustuva tutkijoiden kansainvälinen liikkuvuus

Liikkuvuus Suomesta ja Suomeen -apurahat perustuvat Akatemian tekemiin kahdenvälisiin sopimuksiin, joita voidaan hyödyntää työskentelyssä ulkomailla, tutkijankoulutuksessa ja ulkomaisten tutkijoiden työskentelyssä Suomessa.

Akatemian myöntämissä Liikkuvuus Suomesta ja Suomeen -apurahoissa ei sovelleta kokonaiskustannusmallia. Apurahan saa käyttää ainoastaan päätöksen mukaiseen tarkoitukseen.

Liikkuvuus Suomeen - ja Deutscher Akademischer Austausch Dienst (DAAD) -yhteishankerahoitus maksetaan suorituspaikalle sen Akatemialle esittämän maksatuspyynnön perusteella.

Liikkuvuus Suomesta -apurahaan sisältyy kuukausittain tutkijalle henkilökohtaisesti maksettava apuraha. Myönnettyyn apurahaan voi myös sisältyä matkakustannuksia. Perheen matkakulut voivat sisältyä päätökseen, mikäli niitä on haettu ja tutkija ja perhe ovat ulkomailla vähintään kuusi kuukautta. Myönnettyyn apurahaan ei ole sisällytetty muuttokustannuksia.

Liikkuvuus Suomesta -apurahan saaja pyytää apurahan maksamista kirjallisesti maksupyyntölomakkeella, joka on Akatemian verkkosivulla www.aka.fi/Rahoitus ja ohjeet > Rahoituksen käyttö > Lomakkeet > Maksupyyntölomake. Maksupyyntö lähetetään allekirjoitettuna postitse Akatemian kirjaamoon kuukautta ennen ensimmäistä maksupäivää. Maksupäivä on kunkin kuukauden 15.

päivänä. Maksupyynnössä esitetään kuukausierien maksamisen alkamisajankohta (kuukauden 15. päivä), saajan henkilötunnus ja suomalaisen pankkitilin numero IBAN-muodossa.

Suomen Akatemian kahdenvälisiin sopimuksiin perustuvat liikkuvuusapurahat ovat pääsääntöisesti verottomia. Sekä apurahansaajalla että -myöntäjällä on velvollisuus ilmoittaa apurahasta Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle www.mela.fi. Apurahansaajalla on velvollisuus ottaa itselleen lain mukainen vakuutusturva. Apurahansaajan tulee tarkistaa liikkuvuusapurahan kohteena olevan valtion viisumiehdot ja anoa itse viisumi.

5.5 Kliininen tutkija

Kliininen tutkija on kliinisessä työssä oleva tohtorintutkinnon suorittanut lääkäri. Rahoitusta ei ole tarkoitettu yliopistoissa päätoimisina tutkijoina toimiville. Määrärahalta tuetaan kliinisen tutkijan palkkauskuluja **osa-aikaisessa tutkimustyössä** (20–50 prosenttia työajasta). Kliininen tutkija ja suorituspaikka sopivat palkkauksesta suorituspaikan palkkausjärjestelmän mukaisesti.

Palkkaukseen tarkoitettun määrärahan lisäksi on voitu myöntää rahoitusta myös tutkimuskuluja varten. Akatemia rahoittaa kliinisen tutkijanuran edistämiseen myönnetyn hankkeen kokonaiskustannuksista enintään 70 prosenttia.

5.6 Strategisen tutkimuksen neuvoston vastinrahoitus Horisontti 2020 -ohjelmaan

Vastinrahoitus korvaa rahoitusvajetta, joka syntyy suomalaisen kokonaiskustannusmallin mukaan lasketun yleiskustannusosuuden ja Horisontti 2020 -ohjelman mukaisen laskentamallin tuottaman yleiskustannuskorvauksen välille. Rahoitusta on myönnetty strategisen tutkimuksen neuvoston päättämän korvausprosentin mukainen määrä. Hakemuksen alaraja on 10 000 euroa. Rahoitusta ei ole osoitettu hankkeelle vaan suorituspaikalle käytettäväksi yleiskustannuksiin.

Rahoitusta ei voi käyttää taloudelliseen toimintaan (ks. 1.1). Rahoituksella on tilintarkastusvelvoite. Vastinrahoituksen saajan on varauduttava tarvittaessa osoittamaan, että vastinrahoitusta ei kohdistu sille osalle välillisiä kustannuksia, joihin on saatu komission tukea.

5.7 Kärkihankerahoitus

Kärkihankerahoitus myönnetään jo käynnissä olevalle Akatemian tai vastaavan ulkomaisen tai kansainvälisen julkisen rahoitusorganisaation rahoittamalle tutkijalle tutkimuksesta kumpuavan hyödyntämisen edistämiseen. Rahoituksella voidaan tukea kokeiluja, pilotteja sekä tutkijoiden kansainvälistä ja organisaatorajoja ylittävää liikkuvuutta sekä tutkijoiden työskentelyä tutkimustuloksia hyödyntävissä organisaatioissa. Ks. myös kohta 5.3.

Rahoitusta ei voi käyttää taloudelliseen toimintaan (ks. 1.1). Rahoitettujen hankkeiden tulosten tulee olla julkisia hankkeen päättymisen jälkeen ja rahoituksen saajan on huolehdittava tulosten aktiivisesta, syrjimättömästä ja laajasta levittämisestä.

Akatemian tutkimusmäärärahalta palkattavan henkilöstön tulee olla palvelussuhteessa suomalaiseen suorituspaiikkaansa kärkihankerahoituksella toteutettavan työn ajan.

Myönnettyä rahoitusta ei voi käyttää konsortioiden rahoitukseen. Rahoitus myönnetään tutkijalle, jonka työnantaja on rahoituksella tehtävän työn aikana suomalainen (tutkimus)organisaatio. Rahoitus on Akatemian muusta rahoituksesta poiketen täysimääräistä. Rahoitus on kokonaiskustannusmallin mukaista, mutta organisaation omaa rahoitusosuutta ei vaadita.

6. HENKILÖSTÖN PALKKAUS

Akatemian tutkimusmäärärahalta palkattavan henkilöstön tulee olla palvelussuhteessa suorituspaiikkaansa. On suositeltavaa, että palvelussuhde kestää vähintään koko rahoituskauden ajan, ellei tutkimushankkeen tutkimussuunnitelman tai toimintasuunnitelman (yliopistojen profiloitumisen vahvistaminen) toteuttamiseen liittyvä erityinen syy edellytä lyhyempää palvelussuhdetta.

Akatemian rahoituksella palkattavan henkilöstön palkkauksessa ja palvelussuhteen muissa ehdoissa noudatetaan suorituspaiikassa voimassa olevia virka- tai työehtosopimuksia sekä muita määräyksiä palvelussuhteen ehdoista.

6.1 Akatemiaprofessorin ja akatemiattutkijan tehtävä

Akatemian myöntäessä rahoitusta akatemiaprofessorin tai akatemiattutkijan tehtävää varten tulee suorituspaiikan käyttää tämä määräraha kyseisen tehtävän täyttämiseen. Suorituspaiikan tulee ottaa akatemiaprofessori tai akatemiattutkija palvelukseensa vähintään rahoituskaudeksi.

Akatemiattutkijan ja akatemiaprofessorin tehtävien palkkojen kustannuslaskentaan sovelletaan lisäkustannusmallia. Näissä päätöksissä on laskettu yleiskustannuksiksi muiden kustannusten lisäksi 14,29 prosenttia, jolloin päätökseen sisältyy 12,5 prosentin yleiskustannusosuus.

Rahoituspäätöksiin sisältyy 28 prosentin suuruinen henkilösivukulu eikä Akatemia ota vastuuta mahdollisista muista työnantajakohtaisista kustannuksista. Työnantajan tulee kuitenkin huolehtia, että palkkaus ei jää jälkeen suorituspaiikan yleisestä palkkakehityksestä.

Akatemiaprofessorin ja akatemiattutkijan tehtävä on tarkoitettu ainoastaan hakijan täysipäiväiseen tutkimustyöhön ja siihen liittyvään toimintaan. Akatemiaprofessoreilla ja akatemiattutkijoilla omaan tutkimustyöhön liittyvän opetuksen antaminen kuuluu työtehtäviin. Samalla on tärkeää, että muut, omaan tutkimustyöhön välittömästi kytkeytymättömät tehtävät eivät haittaa itse tutkimuksen tekemistä. Työtehtäviin sisältyy ilman erillistä korvausta annettavaa oman alan opetusta ja opinnäytetöiden ohjausta 5 prosenttia vuosityöajasta. Kaikkiaan opetustehtäviin ja muihin omaan tutkimustyöhön välittömästi kytkeytymättömiin tehtäviin saa käyttää enintään 10 prosenttia vuosityöajasta.

Mikäli akatemiaprofessorin tai akatemiatutkijan tehtävän saanut henkilö ei jatka tehtävässään, on asiasta ilmoitettava välittömästi Akatemiaan ja rahoituksesta luovutaan jättämällä muutoshakemus Akatemian verkkoasiointiin. Vastuullinen johtaja jättää muutoshakemuksen Akatemian verkkoasioinnin kautta kohdassa Omat hakemukset > Päätetyt > Tee muutoshakemus. Katso tarkemmin ohjeet liitteestä 1.

6.2 Tutkijatohtorin tehtävä

Tutkijatohtorin tehtävä on tarkoitettu täysipäiväiseen tutkimustyöhön, ja hän on palvelussuhteessa rahoituskauden ajan suorituspaikkaansa. Tutkijatohtorin tehtävänä on esitetyn tutkimussuunnitelman mukainen tutkimustyö. Lisäksi Akatemia suosittelee, että tutkijatohtori ohjaa oman alansa opinnäytetöitä ja antaa oman erikoisalansa opetusta.

Rahoitus on tarkoitettu tutkijatohtorin palkkakustannuksiin, jotka määräytyvät suorituspaikan palkkausjärjestelmän mukaisesti. Määräraha on tarkoitettu tutkijatohtorin 36 kuukauden palkkaan. Rahoituksesta ei saa maksaa muitten henkilöiden palkkaa. Akatemian tutkijatohtorin tehtävässä toimivalle ei saa maksaa palkkaa toisesta Akatemian rahoittamasta tutkimushankkeesta. Tutkijatohtorille on voitu myöntää lisäksi rahoitusta tutkimus- ja liikkuvuuskuuluihin.

Mikäli tutkijatohtorin tehtävän saanut henkilö ei voi jatkaa tehtävässään esimerkiksi toiseen työtehtävään siirtymisen tai muun syyn vuoksi, on asiasta ilmoitettava välittömästi Akatemiaan ja rahoituksesta luovutaan jättämällä muutoshakemus Akatemian verkkoasiointiin. Vastuullinen johtaja jättää muutoshakemuksen Akatemian verkkoasioinnin kautta kohdassa Omat hakemukset > Päätetyt > Tee muutoshakemus. Katso tarkemmat ohjeet liitteestä 1.

6.3 Vastuullisen johtajan palkkakustannukset

Lähtökohtana on, että tutkimushankerahoitus on tarkoitettu ensisijaisesti hankkeessa päätoimisesti ja kokoaikaisesti työskentelevien tutkijoiden palkkaukseen sekä hankkeen muihin kuluihin.

Hankkeen rahoitettaviksi kustannuksiksi voidaan sisällyttää kokonaiskustannusmallin mukaisesti vastuullisen johtajan palkkakuluja. Vastuullisen johtajan palkkakulu on tarkoitettu hankkeen johtamiseen. Palkkakulujen laskuttaminen edellyttää, että asia on mainittu hakemuksen kustannusarviossa ja tutkimussuunnitelmassa. Vastuullisen johtajan palkkakustannuksia on mahdollista rahoittaa nelivuotisessa tutkimushankkeessa korkeintaan puolitoista kuukautta vuodessa tehollista työaikaa vastaava määrä hankkeen kokonaiskustannuksista, ellei rahoituspäätöksessä ole todettu toisin.

Tämän lisäksi akatemiahankkeen vastuullisen johtajan palkkaukseen on voitu myöntää enintään vuoden rahoitus tutkimuksellisesti hyvin perustellusta syystä; tällainen voi olla myös ulkomailla tapahtuva työskentely, kotimaahan paluu sekä toiseen tutkimusorganisaatioon siirtyminen. Palk-

kauksella edistetään akatemiahankkeen toteutumismahdollisuuksia. Tästä on maininta päätösilmoituksen erityisehdossa.

Strategisen tutkimuksen rahoituksella voidaan maksaa palkkaa konsortion johtajalle ja koordinaattorille koko hankkeen rahoituskauden ajan. Kärkihankerahoituksella voidaan maksaa palkkaa hankkeen vastuulliselle johtajalle. Tämä palkkarahoitus ei voi kuitenkaan olla päällekkäistä muun Akatemian rahoituksesta maksettavan palkan kanssa.

6.4 Palkatun henkilöstön opetusmäärä

Akatemia suosittelee, että sen rahoittamat tohtorin tutkinnon suorittaneet tutkijat (ml. Akatemian tutkijatohtorin tehtävissä toimivat) antavat ilman eri korvausta 5 prosenttia työehtosopimuksen mukaisesta vuosityöajastaan omaan tutkimustyöhönsä liittyvää opetusta tai opinnäytetöiden ohjausta. Opetustehtäviin tai muihin omaan tutkimustyöhön välittömästi kytkeytymättömiin tehtäviin ei tulisi kuitenkaan käyttää yli 10 prosenttia vuosityöajasta.

Akatemia suosittelee, että mikäli Akatemian rahoittamat tutkijakoulutettavat antavat opetusta, sen tulee liittyä heidän omaan tutkimustyöhönsä ja olla enintään 5 prosenttia heidän vuosityöajastaan. Opetustyö ei saa viivästyttää väitöskirjatyötä.

7. AKATEMIAN RAHOITUKSELLA SUORITETTAVAT HANKINNAT

Rahoituksen saaja on velvollinen selvittämään, sovelletaanko Akatemian rahoittamassa tutkimushankkeessa suoritettavaan hankintaan lakia julkisista hankinnoista. Lisäksi vastuullisen johtajan on huolehdittava tarvittaessa siitä, että hankinta kilpailutetaan hankintalaissa säädettyjen menettelyjen mukaisesti.

7.1 Käyttöomaisuuden hallinta

Akatemian rahoituksella hankitut tarvikkeet, laitteet ja kirjallisuus jäävät suorituspaikan omistukseen ja hallintaan. Osapuolet voivat keskenään sopia muusta menettelystä tutkimusinfrastruktuurin asioissa. Sopimus tehdään kirjallisesti ja siitä ilmoitetaan Akatemialle jo tutkimusinfrastruktuurirahoitusta haettaessa. Usean suorituspaikan yhteishankkeissa tulee osapuolten kesken kirjallisesti sopia tutkimusinfrastruktuurin käytöstä, omistusosuuksista ja sijoituspaikasta, myös rahoituskauden jälkeisenä aikana.

Mikäli rahoituspäätökseen sisältyy laitehankinta, voidaan saatu hankinnan rahoitus käsitellä investointiavustuksena. Investointiavustus on voitu myöntää aineellisen tai aineettoman hyödykkeen hankintaan.

Jos rahoitus on myönnetty tiettyyn käyttötarkoitukseen käytettäväksi omaisuuden hankintaan tai perusparannukseen, omaisuutta ei saa pysyvästi käyttää muuhun kuin valtionavustuspäätöksessä määritelyyn käyttötarkoitukseen. Akatemian myöntämää investointiavustusta ei voi käyttää leasingsopimusten rahoittamiseen. Omaisuuden omistusoikeutta tai hallintaoikeutta ei saa luovuttaa toiselle omaisuuden käyttöaikana, mikäli tästä on määrätty valtionavustuspäätöksessä.

7.2 Avustuksella katettu hankintameno

Akatemia edellyttää, että poistoihin sovelletaan seuraavaa kirjanpitolautakunnan yleisohjetta: Kirjanpitolautakunnan yleisohjeessa 16.10.2007 suunnitelman mukaisista poistoista annetaan kirjausohje tilanteessa, jossa on kyse saadusta investointiavustuksesta. Yleisohjeen kappaleessa 2.5 tarkennetaan asiaa. Suorituspaikka kirjaa tällaisen käyttöomaisuushyödykkeen hankintaan saadun avustuksen vakiintuneen kirjanpitokäytännön mukaan menonsiirtona hankintameno vähennykseksi. Tällöin poistolaskennassa poistopohjana pidetään saadulla avustuksella vähennettyä hankintameno määrää. Taseen vastaavia koskevissa liitetiedoissa ilmoitetaan tällöin olennaisuuden periaatetta noudattaen kyseisen käyttöomaisuuden koko hankintameno ja siitä investointiavustuksella katettu määrä.

8. TUTKIMUSRAHOITUSPÄÄTÖKSEN MUUTTAMINEN

Jos Akatemian rahoituspäätöksen sisältöä tai rahoituksen käyttöä on tarvetta muuttaa ja muutokset ovat oleellisia, on niihin saatava etukäteen Akatemian hyväksyntä. Tarvittaessa Akatemia muuttaa rahoituspäätöstä hakemukseen perustuen.

Vastuullinen johtaja jättää muutoshakemuksen Akatemian verkkoasioinnin kautta kohdassa Omat hakemukset > Päätetyt > Tee muutoshakemus. Muutoshakemuksessa on oltava riittävät perustelut ja asian käsittelyn kannalta tarpeelliset tiedot. Muutoshakemukseen liitetään asiaa oleellisesti koskevat asiakirjat. **Katso yksityiskohtaiset muutoksen hakuohjeet liitteestä 1 ao. muutostyyppin kohdalta.**

Akatemian hyväksyntää vaativia muutoksia ovat

- 1) uuden rahoituspäätöksen vuosierien muuttaminen (katso luku 3.1)
- 2) rahoituskauden pidentäminen
- 3) lisämääräraha (eli kompensatio, lisäkustannusmallin mukainen päätös)
- 4) suorituspaikan vaihtaminen
- 5) tutkimusmäärärahasta luopuminen kokonaan (kun rahoitusta ei ole käytetty)

6) tutkimusmäärärahasta luopuminen kesken rahoituskauden (kun rahoitusta käytetty)

7) vastuullisen johtajan vaihtaminen

8) päätöksen ehtojen tai käyttötarkoituksen muuttaminen tai tutkimussuunnitelman olennaiset muutokset

9) konsortion osahankkeiden rahoitusosuuksien muutos (kts. luku 3.2).

9. RAHOITUKSEN KÄYTÖN VALVONTA SEKÄ RAHOITUKSEN KESKEYTTÄMINEN JA TAKAISINPERINTÄ

Akatemialla on oikeus seurata ja valvoa myöntämänsä rahoituksen käyttöä sekä tarkastaa rahoituksen saajan taloutta ja toimintaa, jos se on tarpeen rahoituksen käytön valvonnassa. Akatemialla on myös oikeus tarkastaa tutkimustyön toteuttamista hankkeessa, sen tilinpittoa ja rahoituspäätöksen ehtojen noudattamista.

Suorituspaikka ja tutkimushankkeen vastuullinen johtaja ovat velvollisia antamaan tarkastuksen suorittajan käytettäväksi kaikki tarpeelliset tili- ja muut asiakirjat ja tiedot sekä avustamaan tarkastuksessa. Sekä suorituspaikan että tutkimushankkeen vastuullisen johtajan on pyynnöstä annettava muutenkin Akatemialle tietoja tutkimuksesta ja varojen käytöstä.

Vastuullisen johtajan ja suorituspaikan tulee viipymättä ilmoittaa Akatemialle tutkimusmäärärahan käyttöön vaikuttavista muutoksista kuten, jos tutkimussuunnitelman toteuttamiseen on saatu muuta rahoitusta tai tuloa. Jos muuta rahoitusta tai tuloja on enemmän kuin Akatemiaan jätetyn hakemuksen kustannusarviossa on esitetty, voi Akatemia velvoittaa suorituspaikkaa palauttamaan Akatemian rahoituksesta vastaavan osan, joka ylittää kustannusarvion.

Jos Akatemian myöntämä rahoitus hankkeelle on 100-prosenttista ja hanke saa tuloja esimerkiksi immateriaalioikeuksien perusteella, on 100 prosentin ylittävän tulon osuus palautettava Akatemialle tai vaihtoehtoisesti se vähennetään hyväksyttävistä kustannuksista.

Akatemia voi keskeyttää tai määrätä rahoituksen lopetettavaksi tai periä rahoituksen tai sen osan takaisin. Näin voidaan toimia, jos on perusteltua aihetta epäillä, että vastuullinen johtaja tai suorituspaikka on

- käyttänyt rahoitusta muuhun tarkoitukseen kuin se on myönnetty
- antanut sellaista väärää tai harhaanjohtavaa tietoa, joka olisi voinut vaikuttaa rahoituksen saantiin, määrään tai ehtoihin

- muuten rikkonut rahoituksen käyttämistä koskevia säännöksiä tai rahoituspäätöksen ehtoja
- strategisen tutkimuksen neuvoston myöntämä rahoitus voidaan keskeyttää, jos hankkeelle asetetut tavoitteet eivät täyty.

Valtionavustuksen saajan tulee viipymättä palauttaa virheellisesti, liikaa tai ilmeisen perusteettomasti saamansa rahoitus tai sen osa Suomen Akatemian pankkitilille.

OP YRITYSPANKKI OYJ

IBAN: FI22 5000 0121 5007 70

BIC: OKOYFIHH

SWIFT: OP CORPORATE BANK PLC HELSINKI FINLAND

Palautuksessa tulee mainita Akatemian päätösnumero. Jos palautettava määrä on enintään 10 euroa, sitä ei tarvitse palauttaa. Valtionavustuksen palauttamisesta ja takaisinperinnästä on säädetty valtionavustuslain 5. luvussa.

Palautettavan ja takaisin perittävän avustuksen korko

Valtionavustuksen saajan on maksettava palautettavalle tai takaisinperittävälle määrälle valtionavustuksen maksupäivästä korkolain (633/1982) 3§:n 2 momentin mukaista vuotuista korkoa lisätynä kolmella prosenttiyksiköllä. Mikäli takaisin perittävää avustusta ei ole maksettu takaisin Akatemian asettamaan eräpäivään mennessä, sille on maksettava vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:n mukaan. Vuotuinen viite- ja viivästyskorko löytyy Suomen Pankin verkkosivulta www.suomenpankki.fi.

10. IMMATERIAALIOIKEUDET ELI HENKISEN OMAISUUDEN LAINSUOJA

Immateriaalioikeuksia tai aineettomia oikeuksia ovat muun muassa tekijänoikeus, patenttioikeus, tavaramerkkioikeus, hyödyllisyysmallioikeus, mallioikeus, toiminimioikeus, integroitujen piirien ja piirimallien suoja sekä kasvinjalostajan oikeus. Immateriaalioikeudet ovat rakenteeltaan omistusoikeuden kaltaisia yksinoikeuksia. Ne suojaavat joko luovaa toimintaa (esimerkiksi tekijänoikeus ja patenttioikeus) tai kaupallisia tunnusmerkkejä (esimerkiksi tavaramerkkioikeus ja toiminimioikeus).

Akatemia kehottaa rahoituksen saajia sopimaan kirjallisesti rahoitettavan hankkeen tulosten omistus- ja käyttöoikeuksista hankkeen kaikkien osapuolten kesken mahdollisimman pian rahoituspäätöksen jälkeen. Samoin osapuolten tulisi hankkeen käynnistyessä sopia hankkeen käyttämien aineistojen omistus- ja käyttöoikeuksista. Mikäli hankkeessa tehdään yhteistyötä yritysten kanssa, katso kohta 10.1.

Niissä tutkimuksen suorituspaikoissa, joihin sovelletaan korkeakoulueksintölakia, katsotaan Akatemian rahoittama tutkimus korkeakoulueksintölain tarkoittamaksi sopimustutkimukseksi. Sen mukaan korkeakoululla on ensisijainen oikeus tutkimuksessa syntyneisiin keksintöihin. Muissa suorituspaikoissa sovelletaan lakia oikeudesta työntekijän tekemiin keksintöihin.

10.1. Yhteistyö yritysten kanssa

Mikäli Akatemian rahoittamassa hankkeessa tehdään yhteistyötä yritysten kanssa, edellytetään että:

- yhteistyön tuloksia, jotka eivät johda immateriaalioikeuksiin, voidaan levittää laajasti ja kaikki tutkimusorganisaatioiden tai -infrastruktuurien toiminnasta mahdollisesti syntyvät immateriaalioikeudet kohdennetaan kyseisille yhteisöille TAI
- hankkeesta mahdollisesti syntyvät immateriaalioikeudet ja niihin liittyvät käyttöoikeudet jaetaan yhteistyökumppaneiden kesken tavalla, joka vastaa niiden työmäärää, panoksia ja etuja TAI
- tutkimusorganisaatiot tai -infrastruktuurit saavat markkinahintaa vastaavan korvauksen niiden toiminnasta syntyvistä ja osallistuville yrityksille myönnettävistä immateriaalioikeuksista tai immateriaalioikeuksista, joihin osallistuvat yritykset saavat käyttöoikeudet. Tästä korvauksesta voidaan vähentää sen mahdollisen rahallisen ja muun osuuden absoluuttinen arvo, jonka hankkeeseen osallistuvat yritykset antavat niitä kustannuksia varten, jotka aiheutuvat immateriaalioikeuksiin johtaneesta tutkimusorganisaatioiden tai -infrastruktuurien toiminnasta.

Silloin kun Akatemian rahoittamassa hankkeessa tehdään yhteistyötä yritysten kanssa, on edellytyksenä että hankkeen kustannusten, riskien ja tulosten jakautumisesta, tulosten levittämisestä ja immateriaalioikeuksien käytöstä ja jakamisesta sovitaan kirjallisesti ennen hankkeen aloittamista.

11. AVOIN TIEDE

Akatemian rahoittamien tutkimushankkeiden (ml. tutkimusinfrastruktuurien rahoitus) tulee aina mainita tieteellisissä julkaisuissaan, että tutkimus on toteutettu Suomen Akatemian rahoituksella.

Akatemia edellyttää rahoittamiltaan hankkeilta sitoutumista julkaisujen avoimeen saatavuuteen sekä kehottaa hankkeita avaamaan tutkimusaineistonsa ja -menetelmänsä. Tavoitteena on, että

tutkimuksen tuottamat ja hyödyntämät julkaisut, tiedot ja aineistot, niiden metatiedot sekä käytetyt menetelmät ovat helposti saatavilla jatkokäyttöä varten. Tieteen avoimuutta tulee edistää tutkimuseettisiä periaatteita noudattaen ja oikeudellista toimintaympäristöä kunnioittaen.

11.1 Avoin julkaiseminen

Akatemia edellyttää rahoittamiaan tutkijoita huolehtimaan siitä, että Akatemian rahoituksella tuotetut julkaisut saatetaan mahdollisuuksien mukaan samanaikaisesti avoimesti kaikkien saataviksi *rinnakkaistallentamalla* julkaisut koneluettavassa muodossa sopivaan julkaisuarkistoon tai tietokantaan, josta ne ovat maksutta saatavissa.

Artikkeli voidaan julkaista myös avoimesti open access -julkaisusarjassa, jolloin julkaisija vastaa artikkelin avoimesta saatavuudesta. Akatemia suosittelee avointa julkaisemista vihreän tai kultaisen mallin mukaisesti.

Vihreässä mallissa artikkeli julkaistaan perinteisessä tilausmaksullisessa tieteellisessä lehdessä ja tallennetaan rinnakkain avoimesti saatavaksi sähköiseen julkaisuarkistoon. Akatemia sallii kansainvälisten rahoittajien käytäntöjen mukaisen karenssiajan, joka on korkeintaan kuusi kuukautta, paitsi humanistisille ja yhteiskuntatieteellisille aloille joilla se on korkeintaan 12 kuukautta¹.

Kultaisessa mallissa artikkeli julkaistaan suoraan avoimesti open access -julkaisussa, jolloin julkaisija vastaa artikkelin avoimesta saatavuudesta ja jossa artikkeli on heti kaikkien käytettävissä. Usein kustantaja kerää kirjoittajamaksun, jonka voi sisällyttää hankkeen tutkimuskuluihin. Tässäkin tapauksessa tulee artikkeli tallentaa myös rinnakkaisjulkaisuarkistoon.

Akatemia ei suosittele julkaisemista *hybridimallia* käytävissä julkaisuissa, jossa samalle julkaisijalle maksetaan sekä lehden tilausmaksu että yksittäisen artikkelin avoimuudesta.

11.2 Aineistojen avaaminen

Akatemia kehottaa rahoittamiensa hankkeiden vastuullisia johtajia tallettamaan ja avaamaan hankkeensa tutkimusaineiston oman tieteenalansa kannalta tärkeässä kansallisessa tai kansainvälisessä arkistossa tai tallennuspalvelussa. Tällaisia ovat esimerkiksi

- Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto FSD, joka ottaa vastaan myös esimerkiksi humanistisia ja terveystieteellisiä aineistoja
- FIN-CLARIN -järjestelmä (kieliaineistot)

---

¹ European Commission background note on open access to publications and data in Horizon 2020.
http://ec.europa.eu/research/science-society/document_library/pdf_06/background-paper-open-access-october-2012_en.pdf

- OKM:n avoin tiede ja tutkimus -hankkeen (ATT) palvelut
  - avointen aineistojen julkaisualusta AVAA
  - tutkimusaineistojen hakupalvelu Etsin
  - tutkimusdatan säilytyspalvelu IDA
- CERNin Zenodo-arkisto
- European Data Infrastructure EUDAT -tallennuspalvelu kaikille tieteenaloille.

Lisätietoja avoimista julkaisutavoista ja tutkimusaineistojen avaamisesta on Akatemian verkkosivuilla kohdassa Rahoitus> Hyvä tutkimustapa> Avoin tiede.

12. TUTKIMUSETIIKKA

Akatemia edellyttää, että kaikessa sen rahoittamassa tutkimuksessa noudatetaan Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjeita *Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa (www.tenk.fi)*.

Suorituspaikka sitoutuu toimittamaan tutkinnan loppuraportin Akatemian kirjaamoon, mikäli Akatemian rahoitusta saaneen hankkeen vastuullisen johtajan tai tutkijan toimista on tehty tutkinta hyvän tieteellisen käytännön loukkaamisesta.

13. RAPORTOINTI

Jokaisesta Akatemian rahoituspäätöksestä on raportoitava Akatemialle. Tieteellisen tutkimusraportin jättää hankkeen vastuullinen johtaja ja varainkäytön seuranta tapahtuu Akatemian tietojärjestelmien kautta. Nämä tiedot yhdistetään toisiinsa, jolloin rahan käyttö ja sillä tuotetut tulokset ovat vertailtavissa. Yliopistojen profiloitumisen vahvistamisen rahoituksen raportoinnista Akatemia ohjeistaa erikseen.

13.1 Tieteellinen tutkimusraportti

Vastuullisen johtajan tulee laatia ja lähettää Akatemiaan tieteellinen tutkimusraportti viimeistään rahoituskauden päättymistä seuraavan vuoden kesäkuun 1. päivänä. Mikäli Suomen Akatemiasta haetaan rahoitusta päätöksessä mainitun rahoituskauden voimassaoloaikana tai rahoituskauden päättymisen jälkeen, mutta kuitenkin ennen tutkimusraportin toimittamista, tulee hakijan jättää edistymisraportti jokaisesta raportoimattomasta päätöksestä uuden hakemuksen liitteenä. Edis-

tymisraportti ei korvaa tutkimusraporttia. Raportoinnista on annettu erikseen ohjeet, ks. www.aka.fi > Rahoitus > Raportointi.

Huippuyksikkö raportoi toiminnastaan Akatemialle kerran vuodessa, ks. www.aka.fi > Rahoitus > Raportointi.

Kärkihankerahoituksen raportoinnista Akatemia ohjeistaa erikseen.

13.2 Tilintarkastuskertomus

Jos *akatemiaohjelmahankkeen, huippuyksikön tai strategisen tutkimuksen rahoituksen* rahoituspäätöksessä ilmoitettu Akatemian myöntämän rahoituksen kokonaissumma ylittää 1 000 000 euroa, toimittaa hankkeen vastuullinen johtaja Akatemialle tilintarkastuskertomuksen tutkimusrahoituksen käytöstä hankkeessa. *Tutkimusinfrastruktuurirahoitusta* saanut suorituspaikka ja vastuullinen johtaja toimittavat yhteistyössä Akatemialle tilintarkastuskertomuksen tutkimusrahoituksen käytöstä hankkeessa. Kaikki *EU-hankkeiden vastinrahoitukseen suorituspaikoille myönnetty rahoitus* sekä *yliopistojen profiloitumisen vahvistamiseen* liittyvät rahoituspäätökset ovat tilintarkastusveloitteen piirissä riippumatta myönnetystä kokonaissummasta.

Tilintarkastuskertomus toimitetaan *akatemiaohjelmarahoituksen ja strategisen tutkimuksen rahoituksen* päättyessä. *Huippuyksikön* tilintarkastuskertomus puolestaan toimitetaan kolmannen ja kuudennen vuoden rahoituksen jälkeen.

Tilintarkastuskertomus toimitetaan kolmen kuukauden kuluessa rahoituskauden päättymisestä Akatemian kirjaamoon.

Tilintarkastuskertomus voidaan kuitenkin myös tarvittaessa pyytää erikseen. Lisäksi Akatemia voi teettää hankkeille otantaan perustuvan tilintarkastuksen oman vuosittaisen tarkastussuunnitelmansa mukaisesti.

14. ERÄITÄ TUTKIMUSRAHOITUKSEEN SOVELLETTAVIA SÄÄDÖKSIÄ

Tutkimusmäärärahan käytössä, maksamisessa ja siihen liittyvässä valvonnassa noudatetaan mm.

- valtionavustuslakia
- valtion talousarviosta annettua lakia ja asetusta
- julkisista hankinnoista säädettyä lakia ja asetusta
- valtion talousarviota ja sen soveltamismääräyksiä
- muita valtion varojen käyttöä koskevia yleisiä säännöksiä ja määräyksiä.

Suorituspaikassa noudatetaan voimassa olevia sisäisiä sääntöjä, määräyksiä tai ohjeita, mikäli ne eivät ole ristiriidassa Akatemian määrittämien ehtojen kanssa.

LIITE 1: Muutokset rahoituspäätöksiin**(1) Uuden rahoituspäätöksen vuosierien muuttaminen**

Muutoksen kuvaus	Vuosierien muutosta voi hakea, kun hankkeen vastuullinen johtaja ei voi sitoutua päätöksen vuosieräjakoon ottaen huomioon 15 prosentin liukuman.
Muutoshakemuksen tekeminen Akatemian verkkoasioinnissa	1) Täytä perustelut muutokselle hakemuksen vapaakenttään. 2) Täytä muutettu kustannusarvio "Uusi kustannusarvio" -välilehdelle
Hakemukseen tarvittavat liitteet	Ei liitteitä
Missä rahoituspäätöksissä muutos on mahdollinen?	Kokonaiskustannusmallin mukaisissa päätöksissä ja liikkuvuusapurahoissa. Vuosierien muuttaminen ei kuitenkaan ole mahdollista kärkihankerahoituksessa eikä yliopistojen profiloitumisen vahvistamisessa.
Milloin voi hakea?	Hakemuksen voi tehdä kuuden viikon kuluessa päätöksestä, ellei päätösilmoituksen erityisehdossa sanota toisin.
Tarvitaanko suorituspaikan sähköinen hyväksyntä muutospäätöksen jälkeen?	Kyllä
Muutoshakemuksessa huomioitavaa	Muutosehdotus ei saa ylittää Akatemian hankkeelle myöntämää kokonaissummaa. Päätöksessä ilmoitetun kustannusarvion menolajit ovat ohjeellisia ja niistä poikkeaminen on sallittua, mikäli se tukee esitetyn tutkimussuunnitelman toteuttamista. Merkittävässä poikkeamisessa on syytä olla yhteydessä päätöksen esittelijään. Tarvittaessa Akatemia kuulee suorituspaikkaa tai muuta asianosaista ennen päätöksen tekemistä. Menettely muutoshakemuksen käsittelyssä saattaa poiketa tässä esitetystä, mikäli hallintolaki tai muu lainsäädäntö edellyttää sitä.
Muutosta hakee hankkeen vastuullinen johtaja Suomen Akatemian verkkoasioinnin kautta. Erityistapauksissa muutosta voi hakea suorituspaikka tai muu hallintolain mukainen asianosainen.	

(2) Rahoituskauden pidentäminen

Muutoksen kuvaus	Rahoituskauden pidennystä voi hakea hankkeessa työskentelevän tutkijan äitiys-, isyys-, vanhempain- tai hoitovapaan taikka varusmies- tai siviilipalvelunjohdosta. Lisäksi rahoituskautta voi pidentää muusta erityisestä syystä, esim. pitkäaikaisen sairauden vuoksi.
Muutoshakemuksen tekeminen Akatemian verkkoasioinnissa	1) Täytä perustelut muutokselle hakemuksen vapaakenttään. 2) Täytä rahoituskauden uusi päättymispäivä "Uusi kustannusarvio"- välilehdelle. Päivitä myös kustannukset vastaamaan uutta rahoituskautta. Muutosehdotus ei saa ylittää Akatemian hankkeelle myöntämää kokonaissummaa tai rahoitusosuutta.

Hakemukseen tarvittavat liitteet	1) Työstävapautuspäätös Liitä hakemukseen kopio työnantajan työstävapautuspäätöksestä tai muu työnantajan todistus poissaolosta. Liitteestä on käytävä ilmi poissaolon ajankohdat.
Missä rahoituspäätöksessä muutos on mahdollinen?	Kaikissa päätöksissä, ellei päätöksen erityisehdoissa ole asetettu rajoituksia. Rahoituskauden pidentäminen ei kuitenkaan ole mahdollista kärkihankerahoituksessa eikä yliopistojen profiloitumisen vahvistamisessa.
Milloin voi hakea?	Viimeistään kaksi kuukautta ennen rahoituskauden päättymistä
Tarvitaanko suorituspaikan sähköinen hyväksyntä muutospäätöksen jälkeen?	Ei
Muutoshakemuksessa huomioitavaa	Edellytyksenä on, ettei tutkijalle ole otettu sijaista ja henkilö palaa työskentelemään saman rahoituspäätöksen hankkeeseen. Hoitovapaan (myös osittaisen) osalta pidennys on enintään yksi vuosi/lapsi. Rahoituksen käyttämättä jääminen ei ole peruste rahoituskauden pidentämiselle. Tarvittaessa Akatemia kuulee suorituspaikkaa tai muuta asianosaista ennen päätöksen tekemistä. Menettely muutoshakemuksen käsittelyssä saattaa poiketa tässä esitetystä, mikäli hallintolaki tai muu lainsäädäntö edellyttää sitä.
Muutosta hakee hankkeen vastuullinen johtaja Suomen Akatemian verkkoasioinnin kautta. Erityistapauksissa muutosta voi hakea suorituspaikka tai muu hallintolain mukainen asianosainen.	

(3) Lisämääräraha (eli kompensatio)

Muutoksen kuvaus	Hankkeelle voi hakea <u>lisärahoitusta</u> tutkijan äitiysvapaan tai pitkäaikaisen sairauden takia.
Muutoshakemuksen tekeminen Akatemian verkkoasioinnissa	1) Täytä perustelut muutokselle hakemuksen vapaakenttään. 2) Täytä lisämäärarahahakemus ”kustannusarvio” -välilehdelle. Rahoituskausi voi alkaa aikaisintaan muutoshakemuksen jättämispäivästä ja päättyy muutospäätöksen myöntövuoden 31.12 mennessä.
Hakemukseen tarvittavat liitteet	1) Palkkatodistus Liitä hakemukseen kopio työnantajan täyttämästä palkkatodistuksesta, josta käyvät ilmi äitiysvapaasta tai sairaudesta hankkeelle aiheutuneet lisäkustannukset.
Missä rahoitusmuodossa muutos on mahdollinen?	Lisäkustannusmallin mukaisissa päätöksissä (esim. akatemiaprofessorin tehtävä, akatemiaturkijan tehtävä)

Milloin voi hakea?	Viimeistään kaksi kuukautta ennen rahoituskauden päättymistä
Tarvitaanko suorituspaikan sähköinen hyväksyntä muutospäätöksen jälkeen?	Kyllä
Muutoshakemuksessa huomioitavaa	<p>Mikäli tutkijan tehtävään haetaan rahoituskauden pidentämistä, tulee se tehdä omana hakemuksenaan ennen lisämääräraahakemusta.</p> <p>Tarvittaessa Akatemia kuulee suorituspaikkaa tai muuta asianosaista ennen päätöksen tekemistä. Menettely muutoshakemuksen käsittelyssä saattaa poiketa tässä esitetystä, mikäli hallintolaki tai muu lainsäädäntö edellyttää sitä.</p>
Muutosta hakee hankkeen vastuullinen johtaja Suomen Akatemian verkkoasioinnin kautta. Erityistapauksissa muutoista voi hakea suorituspaikka tai muu hallintolain mukainen asianosainen.	

(4) Suorituspaikan vaihtaminen

Muutoksen kuvaus	Suorituspaikan vaihtamista voi hakea, kun tutkimuksen vastuullinen johtaja siirtyy työskentelemään toiseen suorituspaikkaan kesken rahoituskauden.
Muutoshakemuksen tekeminen Akatemian verkkoasioinnissa	<ol style="list-style-type: none"> 1) Valitse onko hankkeen rahoitusta käytetty alkuperäisessä suorituspaikassa (kyllä/ei). 2) Täytä perustelut muutokselle hakemuksen vapaakenttään. 3) Täytä "Toteutuneet kustannukset" -välilehdelle alkuperäisessä suorituspaikassa toteutuneet kustannukset. Arvioi myös kustannukset, jotka laskutetaan viimeisellä maksatuskaudella. 4) Täytä "Uusi kustannusarvio" -välilehdelle uuteen suorituspaikkaan siirtyvän rahoituksen kustannusarvio. <p>Lomakkeen yläkulmassa on painike, josta voit kopioida jäljellä olevat kustannukset. Toteutuneiden kustannusten ja uuden kustannusarvion yhteenlaskettu summa ei saa ylittää alkuperäisessä päätöksessä mainittua Akatemian myöntämää rahoitussummaa. Laskurin jäljellä oleva osuus pitää olla 0, muuten hakemusta ei voi jättää.</p> <p>Yleis- ja henkilösivukustannuskertoimet voidaan päivittää uuden suorituspaikan osalta rahoituspäätöksissä, joihin sovelletaan ennen 18.6.2013 voimaan tulleita rahoitusehtoja, silloin kun osapuolet keskenään näin sopivat. Yleis- ja henkilösivukustannuskertoimet päivitetään aina uuden suorituspaikan osalta rahoituspäätöksissä, joihin sovelletaan 18.6.2013 ja sen jälkeen voimaan tulleita rahoitusehtoja. Vastuullisen johtajan on varmistettava uuden suorituspaikan kanssa, että rahoitus riittää tutkimussuunnitelman toteuttamiseen uudessa suorituspaikassa.</p>
Hakemukseen tarvittavat liitteet	<ol style="list-style-type: none"> 1) Alkuperäisen suorituspaikan suostumus Liitä hakemukseen vapaamuotoinen kirje, jossa on alkuperäisen suorituspaikan suostumus suorituspaikan vaihtamiseen. 2) Uuden suorituspaikan sitoumus

	Liitä hakemukseen toinen vapaamuotoinen kirje, jossa uusi suorituspaikka sitoutuu hankkeen hallinnointiin ja rahoitukseen sekä noudattamaan Akatemian asettamia rahoituksen käyttöön liittyviä ehtoja.
Missä rahoitusmuodossa muutos on mahdollinen?	Kaikissa päätöksissä paitsi yliopistojen profiloitumisen vahvistaminen.
Milloin voi hakea?	Päätöksenteon jälkeen ennen rahoituskauden alkua ja hankkeen rahoituskauden aikana
Tarvitaanko suorituspaikan sähköinen hyväksyntä muutospäätöksen jälkeen?	Ei (alkuperäinen suorituspaikka) Kyllä (uusi suorituspaikka)
Muutoshakemuksessa huomioitavaa	<p>Oman yliopiston sisällä laitoksen tms. vaihto ei ole suorituspaikan vaihdos.</p> <p>Jos rahoitusta on käytetty, muutosta ei voi tehdä kesken rahoituksen maksatuskautta. Tutkimuksen suorituspaikan muutos tulee ajoittaa seuraavan maksatuskauden alkuun. Suorituspaikan vaihdos on mahdollinen 1.1., 1.5. tai 1.9. alkaen. Muutoshakemuksen voi kuitenkin jättää aiemmin.</p> <p>Päätös suorituspaikan vaihtamisesta tehdään jälkikäteen vasta, kun rahoituspäätöstä koskeva alkuperäisen suorituspaikan viimeinen maksatuspyyntö on toimitettu Akatemiaan ja se on maksettu. Ennako ei ole rahoituksen käyttöä, koska päättyvän hankkeen ennako palautetaan Akatemiaan.</p> <p>Ota tarvittaessa yhteyttä Akatemiaan lisätietojen saamiseksi.</p> <p>Tarvittaessa Akatemia kuulee suorituspaikkaa tai muuta asianosaista ennen päätöksen tekemistä. Menettely muutoshakemuksen käsittelyssä saattaa poiketa tässä esitetystä, mikäli hallintolaki tai muu lainsäädäntö edellyttää sitä.</p>
Muutosta hakee hankkeen vastuullinen johtaja Suomen Akatemian verkkoasioinnin kautta. Erityistapauksissa muutosta voi hakea suorituspaikka tai muu hallintolain mukainen asianosainen.	

(5) Tutkimusmäärärahasta luopuminen kokonaan

Muutoksen kuvaus	Tutkimusmäärärahasta (ml. tutkijatehtävän palkkaus) luopumista kokonaan haetaan, kun myönnettyä rahoitusta ei oteta vastaan tai määrärahasta luovutaan ennen rahoituksen käyttöä. Asiasta on ilmoitettava välittömästi Akatemiaan.
Muutoshakemuksen tekeminen Akatemian verkkoasioinnissa	Täytä perustelut muutokselle hakemuksen vapaakenttään
Hakemukseen tarvittavat liitteet	Ei liitteitä
Missä rahoitusmuodossa muutos on mahdollinen?	Kaikissa päätöksissä
Milloin voi hakea?	Ennen rahoituskauden alkua päätösvuoden aikana
Tarvitaanko suorituspaikan sähköinen hyväksyntä muutospäätöksen jälkeen?	Ei

Muutoshakemuksessa huomioitavaa	Tarvittaessa Akatemia kuulee suorituspaikkaa tai muuta asianosaista ennen päätöksen tekemistä. Menettely muutoshakemuksen käsittelyssä saattaa poiketa tässä esitetystä, mikäli hallintolaki tai muu lainsäädäntö edellyttää sitä. Ennakko ei ole rahoituksen käyttöä, koska päättyvän hankkeen ennakko palautetaan Akatemiaan.
Muutosta hakee hankkeen vastuullinen johtaja Suomen Akatemian verkkoasioinnin kautta. Erityistapauksissa muutosta voi hakea suorituspaikka tai muu hallintolain mukainen asianosainen.	

(6) Tutkimusmäärärahasta luopuminen kesken rahoituskauden

Muutoksen kuvaus	Tutkimusmäärärahasta luopumista haetaan, kun määräraha luovutaan kesken rahoituskauden. Mikäli tutkijantehtävän saanut henkilö ei voi jatkaa tehtävässään esimerkiksi toiseen työtehtävään siirtymisen tai muun syyn vuoksi, on asiasta ilmoitettava välittömästi Akatemiaan ja rahoituksesta luovuttava.
Muutoshakemuksen tekeminen Akatemian verkkoasioinnissa	1) Täytä perustelut muutokselle hakemuksen vapaakenttään 2) Täytä rahoituskauden uusi päättymispäivämäärä ”Toteutuneet kustannukset” -välilehdelle. Täytä myös hankkeen toteutuneet kustannukset. Arvioi ne kustannukset, jotka laskutetaan viimeisellä maksatuskaudella.
Hakemukseen tarvittavat liitteet	1) Selvitys toteutuneista kustannuksista. Liitä hakemukseen taloushallinnon antama selvitys hankkeen toteutuneista kustannuksista.
Missä rahoitusmuodossa muutos on mahdollinen?	Kaikissa päätöksissä
Milloin voi hakea?	Hankkeen rahoituskauden aikana
Tarvitaanko suorituspaikan sähköinen hyväksyntä muutospäätöksen jälkeen?	Ei
Muutoshakemuksessa huomioitavaa	Tarvittaessa Akatemia kuulee suorituspaikkaa tai muuta asianosaista ennen päätöksen tekemistä. Menettely muutoshakemuksen käsittelyssä saattaa poiketa tässä esitetystä, mikäli hallintolaki tai muu lainsäädäntö edellyttää sitä.
Muutosta hakee hankkeen vastuullinen johtaja Suomen Akatemian verkkoasioinnin kautta. Erityistapauksissa muutosta voi hakea suorituspaikka tai muu hallintolain mukainen asianosainen.	

(7) Vastuullisen johtajan vaihtaminen

Muutoksen kuvaus	Vastuullisen johtajan vaihtamista voi hakea poikkeuksellisesti ja perustellusta syystä.
-------------------------	---

Muutoshakemuksen tekeminen Akatemian verkkoasioinnissa	Täytä perustelut muutokselle hakemuksen vapaakenttään.
Hakemukseen tarvittavat liitteet	<ol style="list-style-type: none"> 1) Entisen ja uuden vastuullisen johtajan allekirjoittama perustelu sekä suorituspaikan suostumus Liitä hakemukseen vapaamuotoinen kirje, jossa on entisen ja uuden vastuullisen johtajan allekirjoittama perustelu muutokselle ja suorituspaikan suostumus vastuullisen johtajan vaihtamiseen. 2) Uuden vastuullisen johtajan julkaisuluettelo ja CV Liitä hakemukseen uuden vastuullisen johtajan julkaisuluettelo ja CV.
Missä rahoitusmuodossa muutos on mahdollinen?	Kaikissa muissa päätöksissä paitsi henkilökohtaiseen palkkaan tarkoitettussa rahoituksessa. Ei siis ole mahdollista akatemiaprofessorin, akatemiaturkijan ja tutkijatohtorin tehtävissä eikä henkilökohtaisissa apurahoissa.
Milloin voi hakea?	Hankkeen rahoituskauden aikana
Tarvitaanko suorituspaikan sähköinen hyväksyntä muutospäätöksen jälkeen?	Kyllä
Muutoshakemuksessa huomioitavaa	<p>Jos vastuullinen johtaja jää vapaalle tehtävästään (toimivapaa), mutta jatkaa edelleen hankkeen johtamista, on hänen sovittava suorituspaikan kanssa sijaisjärjestelyistä. Akatemiaan on toimitettava dokumenttisijaiseksi nimettävästä henkilöstä ja hankkeen hallinnoinnin sijaisjärjestelyistä.</p> <p>Uuden vastuullisen johtajan on oltava rekisteröitynyt Akatemian verkkoasiointiin.</p> <p>Tarvittaessa Akatemia kuulee suorituspaikkaa tai muuta asianosaista ennen päätöksen tekemistä. Menettely muutoshakemuksen käsittelyssä saattaa poiketa tässä esitetystä, mikäli hallintolaki tai muu lainsäädäntö edellyttää sitä.</p>
Muutosta hakee hankkeen vastuullinen johtaja Suomen Akatemian verkkoasioinnin kautta. Erityistapauksissa muutosta voi hakea suorituspaikka tai muu hallintolain mukainen asianosainen.	

(8) Päätöksen ehtojen tai käyttötarkoituksen muuttaminen tai tutkimussuunnitelman tai toimintasuunnitelman olennaiset muutokset

Muutoksen kuvaus	<ol style="list-style-type: none"> 1) Päätöksen ehtojen tai käyttötarkoituksen muuttamista voi hakea vain erityisestä syystä. 2) Tutkimussuunnitelmaan tai toimintasuunnitelmaan voi hakea muutosta erityisestä syystä, kun kyseessä on tutkimussuunnitelman tai toimintasuunnitelman muuttaminen olennaisesti.
Muutoshakemuksen tekeminen Akatemian verkkoasioinnissa	Täytä perustelut muutokselle hakemuksen vapaakenttään
Hakemukseen tarvittavat liitteet	Tapauskohtaiset liitteet
Missä rahoitusmuodossa muutos on mahdollinen?	Kaikissa päätöksissä

Milloin voi hakea?	Hankkeen rahoituskauden aikana
Tarvitaanko suorituspaikan sähköinen hyväksyntä muutospäätöksen jälkeen?	Kyllä
Muutoshakemuksessa huomioitavaa	Ota aina ensin yhteyttä Akatemiaan lisätietojen saamiseksi. Tarvittaessa Akatemia kuulee suorituspaikkaa tai muuta asianosaista ennen päätöksen tekemistä. Menettely muutoshakemuksen käsittelyssä saattaa poiketa tässä esitetystä, mikäli hallintolaki tai muu lainsäädäntö edellyttää sitä.
Muutosta hakee hankkeen vastuullinen johtaja Suomen Akatemian verkkoasioinnin kautta. Erityistapauksissa muutosta voi hakea suorituspaikka tai muu hallintolain mukainen asianosainen.	

(9) Konsortion osahankkeiden rahoitusosuuksien muutos (alustava ohjeistus)

Muutoksen kuvaus	Akatemia voi antaa luvan konsortion osahankkeiden keskinäisten rahoitusosuuksien muuttamiseen. Konsortion kokonaisrahoitus ei kuitenkaan saa tällöin muuttua.
Muutoshakemuksen tekeminen Akatemian verkkoasioinnissa	Ohje tarkentuu verkkoasioinnin osalta myöhemmin.
Hakemukseen tarvittavat liitteet	1) Rahoituksesta luopuvan osahankkeen suorituspaikan suostumus Liitä hakemukseen vapaamuotoinen kirje, jossa on alkuperäisen suorituspaikan ja vastuullisen johtajan suostumus muutokseen. 2) Rahoitusta vastaanottavan osahankkeen suorituspaikan sitoumus Liitä hakemukseen toinen vapaamuotoinen kirje, jossa suorituspaikka sitoutuu hankkeen hallinointiin ja rahoitukseen sekä noudattamaan Akatemian asettamia rahoituksen käyttöön liittyviä ehtoja.
Missä rahoitusmuodossa muutos on mahdollinen?	Tutkimuksen huippuyksikköohjelma, akatemiaohjelmat, tutkimusinfrastruktuurit ja strategisen tutkimuksen neuvoston ohjelmat
Milloin voi hakea?	Päätöksenteon jälkeen ennen rahoituskauden alkua ja hankkeen rahoituskauden aikana
Tarvitaanko suorituspaikan sähköinen hyväksyntä muutospäätöksen jälkeen?	Kyllä
Muutoshakemuksessa huomioitavaa	Jos rahoitusta on käytetty, muutospäätöstä ei voida tehdä kesken rahoituksen maksatuskautta. Muutoshakemus tulee ajoittaa seuraavan maksatuskauden alkuun, jotka ovat 1.1-30.4, 1.5-31.8 ja 1.9-31.12,. Muutos on mahdollinen 1.1., 1.5. tai 1.9. alkaen. Päätös rahoitusosuuksien muutoksesta tehdään jälkikäteen vasta, kun rahoituspäätöstä koskevan alkuperäisen suorituspaikan meneillään olevan maksa-

	<p>tuskauden maksatuspyyntö on toimitettu Akatemiaan ja se on maksettu. Ennako ei ole rahoituksen käyttöä, koska päättyvän hankkeen ennako palautetaan Akatemiaan.</p> <p>Ota tarvittaessa yhteyttä Akatemiaan lisätietojen saamiseksi.</p> <p>Tarvittaessa Akatemia kuulee suorituspaikkaa tai muuta asianosaista ennen päätöksen tekemistä. Menettely muutoshakemuksen käsittelyssä saattaa poiketa tässä esitetystä, mikäli hallintolaki tai muu lainsäädäntö edellyttää sitä.</p>
<p>Muutosta hakee konsortion vastuullinen johtaja osahankkeen/osahankkeiden johtajien suostumuksella Akatemian verkkoasioinnin kautta. Erityistapauksissa muutosta voi hakea suorituspaikka tai muu hallintolain mukainen asianosainen. Ohje on tämän kohdan osalta vielä alustava ja voi tarkentua myöhemmin.</p>	

Tietoa rahoituksen yleisistä ehdoista ja ohjeista

Asiakirja perustuu Suomen Akatemian hallituksen hyväksymään asiakirjaan Tutkimusrahoituspäätösten perusteet ja joka on viimeksi hyväksytty 14.12.2015. Asiakirja on Akatemian verkkosivuilla kohdassa Rahoituspäätösten perusteet. Näitä rahoituspäätösten yleisiä ehtoja sovelletaan 1.9.2015–31.8.2016 toteutettavissa hauissa ja niiden perusteella tehtävissä rahoituspäätöksissä.

Asiakirjan valmistelee Akatemian Tutkijapalvelut-ryhmän ohjeistustiimi. Tutkimuksesta vastaava ylijohtaja Marja Makarow on päättänyt asiakirjasta 16.3.2016.